

Judikatūras krājums

Lieta T-715/19

Lukáš Wagenknecht
pret
Eiropadomi

Vispārējās tiesas (astotā palāta) 2020. gada 17. jūlija rīkojums

Prasība sakarā ar bezdarbību – Savienības finanšu interešu aizsardzība –
Krāpšanas apkarošana – Eiropadomes sanāksme – Daudzgaļu finanšu shēma –
Finanšu regula – Apgalvotais Čehijas Republikas pārstāvja interešu konflikts Eiropadomes
sanāksmē – Apgalvotā Eiropadomes rīcības neesamība – Reglamenta 130. pants – Interese celt
prasību – *Locus standi* – Eiropadomes nostājas formulēšana – Bezdarbības izbeigšana –
Nepieņemamība – LES 15. panta 2. punkts – Acīmredzami juridiski nepamatota prasība

1. *Prasība sakarā ar bezdarbību – Fiziskas vai juridiskas personas – Tiesību akti, kas šīs personas skar tieši un individuāli – Eiropadomes atturēšanās izslēgt dalībvalsts premjerministru no šīs iestādes sanāksmēm – Attiecīgās dalībvalsts Senāta locekļa celta prasība – Tieša un individuāla skārums neesamība – Nepieņemamība (LESD 265. panta trešā daļa)*

(skat. 25.–27. punktu)

2. *Prasība sakarā ar bezdarbību – Nostājas formulēšana LESD 265. panta otrās daļas izpratnē pirms prasības celšanas – Jēdziens – Atteikšanās rīkoties atbilstoši uzaicinājumam rīkoties – Ietveršana (LESD 265. panta otrā daļa)*

(skat. 29.–32. punktu)

3. *Prasība sakarā ar bezdarbību – Eiropadomei noteikts pienākums rīkoties – Pienākums izslēgt dalībvalsts premjerministru no šīs iestādes sanāksmēm apgalvota interešu konflikta gadījumā – Neesamība (LES 15. panta 2. punkts; LESD 265. panta trešā daļa)*

(skat. 34.–37. punktu)

Rezumējums

2020. gada 17. jūlija rīkojumā lietā *Wagenknecht*/Eiropadome (T-715/19) Vispārējā tiesa atzina par nepieņemamu un katrā ziņā acīmredzami nepamatotu Čehijas Republikas Senāta locekļa celto prasību sakarā ar bezdarbību, ar kuru bija lūgts konstatēt, ka Eiropadome ir prettiesiski atturējusies izslēgt šīs dalībvalsts premjerministru no Eiropadomes sanāksmēm apgalvota interešu konflikta dēļ.

Šajā lietā 2019. gada 5. jūnijā *Lukáš Wagenknecht* (turpmāk tekstā – “prasītājs”), Čehijas Republikas Senāta loceklis, lūdza Eiropadomi izslēgt šīs dalībvalsts premjerministru *Andrej Babiš* no Eiropadomes sanāksmēm attiecībā uz sarunām par finanšu perspektīvām¹. Šis lūgums balstījās uz apgalvoto *Andrej Babiš* interešu konfliktu, kas, kā tika apgalvots, izriet no viņa personiskajām un ģimenes interesēm grupas *Agrofert*, kura darbojas lauksaimniecības pārtikas nozarē, uzņēmumos, jo šie uzņēmumi saņemot dotācijas no Eiropas Savienības budžeta.

2019. gada 24. jūnijā Eiropadome atbildēja uz aicinājumu rīkoties, paskaidrojot prasītājam, ka, tā kā LES² ir neapspriežami noteikts Eiropadomes sastāvs, tai nav rīcības brīvības izlemt, kam ir jābūt katras dalībvalsts pārstāvim šajā iestādē, ne arī nolemt, kurš – valsts vadītājs vai valdības vadītājs – ir jāaicina uz Eiropadomes sanāksmi. Šādos apstākļos tā nevarēja izslēgt Čehijas Republikas premjerministru no attiecīgajām sanāksmēm. 2019. gada 2. jūlijā prasītājs elektroniskā pasta vēstulē lūdza skaidrojumus par šo atbildi. Uz šo elektroniskā pasta vēstuli atbilde netika saņemta. Tad viņš atbilstoši LESD 265. pantam cēla prasību, lūdzot konstatēt Eiropadomes bezdarbību, jo šī iestāde esot prettiesiski atturējusies no rīcības, lai reaģētu uz aicinājumu rīkoties.

Pirmkārt, Vispārējā tiesa atgādināja, ka, lai prasība sakarā ar bezdarbību būtu pieņemama³, prasītājam ir jāpierāda vai nu, ka tas būtu tāda akta adresāts, kuru aplūkotā iestāde, kā tiek apgalvots, nav attiecībā uz to pieņēmusi, vai arī ka minētais akts to būtu tieši un individuāli skāris līdzīgi kā šī akta adresātu. Tam ir jāpamato arī tāda interese celt prasību, kuras esamība nozīmē, ka prasības iznākums var sniegt tam personisku labumu. Šajā lietā Vispārējā tiesa konstatēja, ka akts, ko prasītājs ir lūdzis pieņemt Eiropadomei, nebūtu bijis viņam adresēts šīs iestādes akts, bet gan lēmums, kura adresāts būtu bijis Čehijas premjerministrs. Turklāt Vispārējā tiesa uzsvēra, ka, pat ja prasītājs, lai rīkotos vispārējās interesēs, atsaucas uz savu Čehijas Republikas Senāta locekļa statusu, viņam tomēr ir jāpamato personiska, pastāvoša un faktiskā interese konstatēt apgalvoto Eiropadomes bezdarbību. Tomēr, tā kā prasītājs šādu interesi nepierādīja, nosacījums saistībā ar viņa tiešu un individuālu skārumu attiecībā uz Eiropadomei lūgtajiem pasākumiem katrā ziņā nebija izpildīts.

Otrkārt, Vispārējā tiesa atgādināja, ka LESD 265. pants attiecas uz bezdarbību, atturoties pieņemt lēmumu vai formulēt nostāju, nevis tāda akta pieņemšanu, kas atšķiras no tā, kuru ieinteresētās personas būtu vēlējušās panākt vai uzskatītu par nepieciešamu. Tādējādi Vispārējā tiesa atzina, ka prasītāja celtā prasība sakarā ar bezdarbību ir nepieņemama, pamatojoties uz to, ka Eiropadome prasītājam skaidri ir izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā nevarēja rīkoties tā, kā tai tika lūgts. Ar šo nostājas formulēšanu tika izbeigta bezdarbība, un tāvad šāds atteikums ir uzskatāms par aktu, kas

¹ Aplūkoto sarunu par finanšu perspektīvām tēma bija daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam.

² Atbilstoši LES 15. panta 2. punktam.

³ Prasība sakarā ar bezdarbību, kas ir paredzēta LESD 265. pantā, kura trešajā daļā ir noteikts: “Jebkura fiziska vai juridiska persona atbilstīgi iepriekšējās panta daļās izklāstītajiem nosacījumiem var griezties Tiesā sakarā ar to, ka Savienības iestāde vai kāda struktūra nav adresējusi šai personai kādu tiesību aktu, izņemot ieteikumus vai atzinumus.”

ir apstrīdams, ceļot prasību par tiesību akta atcelšanu⁴. Tomēr prasītājs nevēlējās celt šo prasību. Vispārējā tiesa turklāt precizēja, ka 2019. gada 2. jūlija elektroniskā pasta vēstuli nevar uzskatīt par jaunu aicinājumu rīkoties, attiecībā uz kuru Eiropadome vēlāk būtu atturējusies no rīcības.

Treškārt, Vispārējā tiesa piebilda, ka prasība ir katrā ziņā acīmredzami nepamatota. Tā norādīja, ka Eiropadomei, kad tā sasauc dalībvalstu vai to valdību vadītājus uz savām sanāksmēm, nav nekādas rīcības brīvības⁵. Dalībvalstis ir tās, kurām ir pienākums veikt valsts pasākumus, tostarp konstitucionālus pasākumus, kuri ļautu noteikt, vai Eiropadomes sanāksmēs tās ir jāpārstāv to attiecīgajiem valstu vadītājiem vai to valdību vadītājiem un – attiecīgā gadījumā – vai pastāv iemesli, kas varētu liegt vienam no viņiem pārstāvēt savu attiecīgo dalībvalsti. Šis secinājums ir jāizdara vēl jo vairāk tāpēc, ka Savienībai ir pienākums respektēt dalībvalstu nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstrukturām⁶. Līdz ar to Vispārējā tiesa secināja – ir acīmredzams, ka, atsakoties apmierināt aicinājumu rīkoties un neatkarīgi no tā, vai Čehijas Republikas pārstāvis ir interešu konflikta situācijā, Eiropadome katrā ziņā nav pārkāpusi LESD 265. panta trešo daļu.

Ceturtkārt un visbeidzot, runājot par apgalvojumiem attiecībā uz iespējamo Čehijas premjerministra interešu konflikta situāciju, Vispārējā tiesa atgādināja, ka uz tādu maksājumu pareizību, ko Savienība ir veikusi saistībā ar līdzekļiem, kuri tās vārdā un interesēs ir izmaksāti dalībvalstīs, attiecas Savienības tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams attiecībā uz minētajiem līdzekļiem.

⁴ Saskaņā ar LESD 263. pantu.

⁵ Atbilstoši LES 15. panta 2. punktam.

⁶ Saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu.